

Sygn. akt III U 998/13

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSO Józef Pawłowski

Protokolant: st. sekr. sądowy Ewelina Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2013 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy W. H.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania W. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 28 czerwca 2013 r., **znak:**(...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy W. H. prawo do emerytury w ustawowej wysokości począwszy od dnia 1 czerwca 2013 r.

Sygn. akt III U 998/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12 września 2013 r.

Decyzją z dnia 28 czerwca 2013 r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.odmówił wnioskodawcy W. H.przyznania emerytury.

W podstawie prawnej powołano art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład odmówił przyznania emerytury, ponieważ na dzień 1 stycznia 1999 r. nie został udokumentowany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, wnioskodawca nie przedstawił żadnego dokumentu potwierdzającego fakt, że wykonywał prace

w szczególnych warunkach. Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 2 miesiące i 2 dni; składkowe – 29 lat, 11 miesięcy i 16 dni; łącznie – 30 lat, 1 miesiąc i 18 dni.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca W. H., wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji w całości i uznanie jego pracy w całym okresie zatrudnienia w (...) Sp. z o.o., jako pracy w szczególnych warunkach.

Na uzasadnienie swojego stanowiska podał, że pracował w w/w zakładzie przez cały okres zatrudnienia, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, jako pracownik dozoru inżynieryjno-technicznego na stanowiskach: ustawiacz maszyn, mistrz produkcji, starszy mistrz produkcji, kierownik działu. Wyroby w zakładzie produkowane były najczęściej z odlewów żeliwnych, odkuwek matrycowych, ebonitu, aluminium. Jego charakter pracy związany był z bezpośrednią stycznością z produkowanymi wyrobami w zakładzie, stałe przebywanie na produkcji, ustawianie i dozоровanie stanowisk: szlifierek, tokarek, frezarek, wiertarek, malarni, śrutowania, piaskowania, hartowania, wyżarzania, spawania. Do jego obowiązków należało ustawianie obrabiarek do produkcji i szkolenie pracowników na stanowiskach pracy, kontrola produkowanych części pod względem jakości i ilości wykonania oraz ich przemieszczanie zgodnie z procesem technologicznym, wdrażanie nowych uruchomień na produkcji i spawalni, czyli dozоровanie, następnie dokonywanie pomiarów spawanych wyrobów, jakości spoin, nanoszenie poprawek, co powodowało częste przebywanie na spawalni. Ponadto kierownik, specjalista, czy też mistrz nie był pracownikiem administracyjno-biurowym, ale pracownikiem produkcji. Sprawy administracyjne wykonywały inne wydziały.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu wskazano w szczególności, że wnioskodawca ur. (...), w dniu 15 czerwca 2013 r. złożył wniosek o emeryturę.

Do dnia 1 stycznia 1999 r. udowodnił łącznie 30 lat, 1 miesiąc i 18 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Wnioskodawca nie jest członkiem OFE. Wnioskodawca nie przedłożył żadnych dowodów potwierdzających wykonywanie pracy w szczególnych warunkach, w szczególności świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, stanowiącego podstawę do zaliczenia okresu pracy w warunkach szczególnych w postępowaniu dotyczącym ustalenia uprawnień emerytalnych. Na okoliczność pracy w szczególnych warunkach w aktach sprawy zalega oświadczenie wnioskodawcy, z którego wynika, iż w okresie zatrudnienia w (...) Zakład (...) wykonywał prace polegające na dozоровie przy produkcji, na stanowisku starszego mistrza produkcji. Organ rentowy nie uznał zatrudnienia w szczególnych warunkach udokumentowanego oświadczeniem, bowiem w postępowaniu przed organem rentowym podstawę do zaliczenia okresu pracy w warunkach szczególnych stanowią świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, wystawione zgodnie z obowiązującymi przepisami. Świadectwo pracy z dnia 14 stycznia 2005 r. nie zawiera adnotacji o zatrudnieniu w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie dysponował natomiast aktami osobowymi wnioskodawcy, co pozwoliłoby ustalić, czy zakład pracy prowadził ewidencję stanowisk pracy w szczególnych warunkach oraz zamieścił stosowne zapisy w aktach osobowych pracownika, a tym samym, czy zasadne jest żądanie wnioskodawcy dotyczące zakwalifikowania wykonywanej przez niego pracy na wymienionym stanowisku do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy w Przemyśle – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca W. H., ur. dnia (...), w dniu 15 czerwca 2013 r. złożył wniosek o emeryturę, zaznaczając w nim, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W aktach organu rentowego zalega dokumentacja poświadczająca przebieg zatrudnienia wnioskodawcy, w tym m.in.: świadectwo pracy z dnia 14 stycznia 2005 r. wystawione przez syndyka (...) Sp. z o.o. w upadłości w L., z którego wynikało,

że wnioskodawca był zatrudniony w (...) Zakładzie (...) Sp. z o.o. w upadłości w okresie od 28 listopada 1974 r. do 31 grudnia 2004 r., w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonując pracę starszego mistrza, z tym że w okresie od 17 lutego 1990 r. do 31 października 1990 r. korzystał z urlopu bezpłatnego.

Na podstawie całości zgromadzonej w aktach rentowych dokumentacji, ZUS wydał zaskarżoną decyzję z dnia 28 czerwca 2013 r.

ZUS przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 2 miesięcy i 2 dni; składkowe – 29 lat, 11 miesięcy i 16 dni; łącznie – 30 lat, 1 miesiąc i 18 dni.

Dowód – akta organu rentowego:

- wniosek emerytalny z dnia 15.06.2013 r.,
- świadectwo pracy z dnia 14.01.2005 r. wystawione przez syndyka (...) Sp. z o.o. w upadłości w L.,
- zaskarżona decyzja ZUS z dnia 28.06.2013 r.,

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca był zatrudniony w (...) Sp. z o.o. w L.. W trakcie zatrudnienia wnioskodawca zajmował różne stanowiska, tj. ustawiacz maszyn, mistrz obróbki mechanicznej, mistrz, starszy mistrz, starszy mistrz obróbki mechanicznej, p.o. kierownika oddziału hydr., kierownik oddziału.

Początkowo zakład pracy był (...) Fabryką (...), wówczas to wykonywało się części, detale, podzespoły do maszyn włókienniczych. Później zakład pracy przejęła Huta (...), jako zakład maszyn budowlanych. Wykonywało się również części do ładowarek.

Jako ustawiacz maszyn wnioskodawca pracował od 28 listopada 1974 r. do 31 lipca 1979 r. i zajmował się ustawianiem detalu na maszynach – wiertarkach, frezarkach, szlifierkach, na spawalni, przy śrutowaniu, pracownikowi, który później wykonywał sztuki. Musiał wytłumaczyć pracownikowi, w jaki sposób ma obrabiać sztukę, pokazać jak to się wykonuje, pomierzyć. Maszyny te skrawały odpowiedni materiał – żeliwo, aluminium, ebonit. Była to bowiem obróbka cieplna ze skrawaniem.

Później wnioskodawca został przeniesiony na stanowisko mistrza od 1 sierpnia 1980 r. Była to w zasadzie ta sama praca, z tym że miał on większy zakres obowiązków, odpowiedzialności. Mistrz nadzorował większą grupę pracowników (cały wydział – około 60-80 pracowników) - spawalnię, szlifiernię, hartownię, śrutowanie, piaskowanie, malowanie. W zasadzie sterował całą produkcją, cały czas przebywał na hali produkcyjnej. Musiał przyjąć zmianę, przyjąć pracowników, rozstawić ich na odpowiednie stanowiska pracy. Musiał sprawdzić wykonaną sztukę, skontrolować detale. Dostawał przewodniki i na ich podstawie wykonywał swoje zadania. Rozpatrywał dokumentację, ustawiał, mierzył, przekazywał na inne stanowiska pracy. Nie miał swojego biura.

W następnie awansował na starszego mistrza, ale to wiązało się w zasadzie jedynie z wyższym wynagrodzeniem.

Przez pewien okres wnioskodawca był powołany do pełnienia funkcji p.o kierownika wydziału od 5 listopada 1990 r., a od 1 maja 1991 r.

na stanowisko kierownika oddziału, a później znów powrócił na stanowisko mistrza (starszego mistrza) od 1 października 1993 r. Jako kierownik miał zwiększone obowiązki, ponieważ był rozliczany z niewykonanych sztuk, z braków, w dalszym ciągu nadzorował bezpośrednio produkcję.

Sprawami administracyjnymi zajmowały się inne działy.

W rezultacie wnioskodawca nadzorował prace tokarzy, szlifierzy, frezerów, wiertaczy, hartowniczych, spawaczy, piaskarzy, malarzy. W zakładzie obrabiano aluminium, żeliwo, ebonit.

Pracownicy otrzymywali mleko, w zimie zupę regeneracyjną.

Wnioskodawca pracował na pełny etat.

W okresie od 17 lutego 1990 r. do 31 października 1990 r. wnioskodawca przebywał na kontrakcie za granicą. Pracował wówczas fizycznie jako mistrz-magazynier, wykonując zmienniki momentów do ładowarek.

Dowód:

- akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Zakładzie (...) w L.,
- zeznania świadka A. G.,
- zeznania świadka C. Ż.,
- zeznania świadka J. M.,
- przesłuchanie wnioskodawcy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych, aktach osobowych wnioskodawcy, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków A. G., J. M., C. Ż. oraz wnioskodawcy W. H., jako logicznym, spójnym, wzajemnie się uzupełniającym. Wynika z nich w szczególności, w jakim charakterze i przy jakich pracach był zatrudniony wnioskodawca w spornym okresie w (...) Sp. z o.o. w L..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy W. H. należy uznać za uzasadnione.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 32 ust. 1a pkt 1).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była kwestia ustalenia, czy wnioskodawca był zatrudniony, co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Organ rentowy uznał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymuje się stażem ubezpieczeniowym w wymiarze: okresy nieskładkowe – 2 miesiące i 2 dni; składkowe – 29 lat, 11 miesięcy i 16 dni; łącznie – 30 lat, 1 miesiąc i 18 dni.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca był zatrudniony w warunkach szczególnych w (...) Sp. z o.o. w L. w okresie od 28 listopada 1974 r. do 31 grudnia 1998 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach ustawiacza maszyn, mistrza obróbki mechanicznej, mistrza, starszego mistrza, starszego mistrza obróbki mechanicznej, p.o. kierownika oddziału hydr., kierownik oddziału. Wnioskodawca przez cały czas pracował na hali produkcyjnej, nadzorując prace tokarzy, szlifierzy, frezerów, spawaczy, malarzy, hartowników, wiertaczy, piaskowaczy, zajmujących się śrutowaniem, pracowników pracujących przy obróbce żeliwa, ebonitu, aluminium.

Jedynie w okresie od 17 lutego 1990 r. do 31 października 1990 r. wnioskodawca przebywał na kontrakcie za granicą. Pracował wówczas fizycznie jako mistrz-magazynier, wykonując zmienniki momentów do ładowarek.

Wskazane wyżej stanowiska wymienione zostały w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A, Dziale III – „W hutnictwie i przemyśle metalowym”, poz. 67 – obsługa pieców grzewczych i obróbka cieplna, transport materiałów na gorąco oraz transport wewnętrzny między stanowiskami pracy w wydziałach, w których wykonywane prace wymienione są w wykazie”, poz. 78 – „Szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne”, poz. 80 – „Piaskowanie na sucho i śrutowanie wewnątrz komór”, Dziale XIV – „Prace różne”, poz. 24 – „kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie” oraz w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego w wykazie A, Dziale III, poz. 67, pkt 4 – „hartownik”, poz. 78, pkt 6 – „szlifierz”, poz. 80, pkt 3 – „piaskowacz”, pkt 4 – „śrutowacz”, Dziale XIV, poz. 24, pkt 1 – „stanowiska pracy, na których prace wykonywane są w warunkach szczególnych – stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przy stanowisku wymienionym w wykazie”.

W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodniane wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym również zeznaniami świadków i stron.

W postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi,

że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza,

że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków i stron.

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych,

a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca,

w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wszystkie przesłanki do nabycia świadczenia spełnił od dnia 1 czerwca 2013 r., a więc od miesiąca złożenia wniosku emerytalnego.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.